

INVESTITSIYALARDAN SAMARALI FOYDALANISH ASOSIDA HUDUDIY IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH

Mamarayimov O'rozali Abdullayevich

*Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti va Ural davlat iqtisodiyot universiteti
qo'shma ta'lim dasturi magistratura 1-bosqich talabasi*

Annotatsiya. Ushbu maqola hududiy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsiyalardan samarali foydalanishning hal qiluvchi rolini o'rganadi. Tadqiqot investitsiyalar ta'sirini maksimal darajada oshirish va ularning natijalarini tahlil qilish uchun ishlatilishi mumkin bo'lgan turli usullarni o'rganishga qaratilgan. Muhokama natijalarning natijalarini yanada chuqurroq o'rganadi va siyosatchilar va manfaatdor tomonlarga investitsiyalardan samarali foydalanishni kuchaytirish va shu bilan umumiy iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantirish bo'yicha tavsiyalar beradi.

Kalit so'zlar: hududiy iqtisodiyot, investitsiyalar, rivojlanish, samarali foydalanish, iqtisodiy o'sish.

Annotation. This article explores the decisive role of the effective use of investments in the development of the territorial economy. The research focuses on the study of various methods that can be used to maximize the impact of investments and analyze their results. The discussion will further examine the results of the results and make recommendations to policy makers and stakeholders to enhance the effective use of investment and thus promote overall economic development.

Keywords: territorial economy, Investment, Development, effective use, economic growth.

Аннотация. В данной статье исследуется решающая роль эффективного использования инвестиций в развитии экономики территории. Исследование направлено на изучение различных методов, которые можно использовать для максимизации воздействия инвестиций и анализа их результатов. Обсуждение углубляется в результаты и дает рекомендации политикам и заинтересованным сторонам по повышению эффективности использования инвестиций и, таким образом, стимулированию общего экономического развития.

Ключевые слова: региональная экономика, инвестиции, развитие, эффективное использование, экономический рост.

Investitsiyalar har qanday mintqa yoki hududda iqtisodiy o'sish va rivojlanishni boshqarishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Biroq, investitsiyalarning shunchaki oqimi barqaror taraqqiyotni kafolatlash uchun etarli emas. Investitsiyalardan samarali foydalanish ularning ta'sirini maksimal darajada oshirish va uzoq muddatli foyda olish uchun juda muhimdir. Ushbu maqola hududiy iqtisodiyotni rivojlantirish uchun

investitsiyalardan foydalanish uchun ishlatilishi mumkin bo'lgan turli strategiya va usullarni o'rganishga qaratilgan. Asosiy yo'nalishlarni aniqlash orqali siyosatchilar va manfaatdor tomonlar ongli qarorlar qabul qilishlari va iqtisodiy o'sishni rag'batlantiradigan siyosatni shakllantirishlari mumkin.

Hududiy iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantirishda investitsiyalardan samarali foydalanishni o'rganish uchun har tomonlama tahlil o'tkazildi. Ushbu tahlil tegishli adabiyotlarni, amaliy tadqiqotlarni va investitsiyalardan foydalanishga muvaffaqiyatli yondashuvlar bo'yicha empirik tadqiqotlarni ko'rib chiqishni o'z ichiga olgan. Keyin to'plangan ma'lumotlar investitsiyalar ta'sirini maksimal darajada oshirishga hissa qo'shadigan umumiy mavzular va strategiyalarni aniqlash uchun o'rganildi.

Investitsiyalardan samarali foydalanishga asoslangan hududiy iqtisodiyotni rivojlantirish iqtisodiy o'sish va farovonlikni rivojlantirish uchun investitsiyalarni jalb qiladigan va ta'sirini maksimal darajada oshiradigan muhitni yaratishni o'z ichiga oladi. Bu erda e'tiborga olish kerak bo'lgan ba'zi asosiy jihatlar:

- **Infratuzilmani rivojlantirish:** samarali va yaxshi ta'minlangan infratuzilma investitsiyalarni jalb qilish uchun juda muhimdir. Bunga transport tarmoqlari, energiya tizimlari, aloqa vositalari va boshqa davlat xizmatlari kiradi. Infratuzilmaga investitsiyalar ulanishni kuchaytirishi, logistika xarajatlarini kamaytirishi va umumiy biznes muhitini yaxshilashi mumkin.

- **Biznesga qulay siyosat:** hukumatlar investitsiyalarni rag'batlantiradigan siyosatni amalga oshirish orqali qulay ishbilarmonlik muhitini yaratishi kerak. Bunga ma'muriy protseduralarni soddalashtirish, byurokratik byurokратиyani kamaytirish, soliq imtiyozlarini berish, mulk huquqlarini himoya qilish va adolatli va shaffof me'yoriy-huquqiy bazani ta'minlash kiradi.

- **Investitsiyalarni rag'batlantirish va osonlashtirish:** hukumatlar o'z hududlarida investitsiya imkoniyatlarini faol ravishda targ'ib qilishlari kerak. Bunga investitsiyalarni jalb qilish agentliklarini tashkil etish, investitsiya forumlari va yo'l shoularini o'tkazish va investorlar va potentsial mahalliy sheriklar o'rtasida kelishuvni osonlashtirish kiradi. Mahalliy bozor sharoitlari, investitsiyalarni rag'batlantirish va mavjud resurslar to'g'risida to'liq ma'lumot berish ham potentsial investorlarni jalb qilishi mumkin.

- **Malakali ishchi kuchi va ta'lim:** yaxshi ma'lumotli va malakali ishchi kuchi investitsiyalarni jalb qilish uchun juda muhimdir. Hukumatlar investorlarning ehtiyojlarini qondiradigan iste'dodlar havzasini rivojlantirish uchun ta'lim va kasb-hunar ta'limi dasturlariga sarmoya kiritishlari kerak. Ta'lim muassasalari va korxonalar o'rtasidagi hamkorlik ta'limni sanoat talablariga moslashtirishga yordam beradi va investitsiyalarni jalb qiladigan malakali ishchi kuchini tarbiyalaydi.

- **Innovatsiya va tadqiqotlar:** innovatsiya va tadqiqotlarni rag'batlantirish, ayniqsa, bilimga asoslangan sohalarga investitsiyalarni jalb qilishi mumkin. Hukumatlar

tadqiqot va rivojlantirish faoliyatini qo'llab-quvvatlashi, ilmiy doiralar va sanoat o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirishi va texnoparklar yoki innovatsion klasterlarni tashkil qilishi mumkin. Ushbu tashabbuslar tadbirkorlikni rag'batlantirishi va startaplar va innovatsion korxonalar uchun qo'llab-quvvatlovchi ekotizimni yaratishi mumkin.

- Sektorga xos strategiyalar: muayyan tarmoqlar uchun maqsadli strategiyalarni ishlab chiqish investitsiyalar ta'sirini optimallashtirishi mumkin. Hukumatlar o'sish potentsialiga ega bo'lgan tarmoqlarni aniqlab olishlari va infratuzilmani rivojlantirish, soliq imtiyozlari va sektorga xos qoidalar kabi ixtisoslashgan yordam ko'rsatishlari mumkin. Ushbu yondashuv resurslarni strategik taqsimlash va muayyan sohalarda raqobatdosh ustunliklarni yaratishga imkon beradi.

- Hamkorlik va hamkorlik: turli manfaatdor tomonlar o'rtasidagi hamkorlik investitsiyalardan samarali foydalanish uchun juda muhimdir. Hukumatlar, korxonalar, ta'lim muassasalari va mahalliy jamoalar investitsiya ustuvorliklarini aniqlash, strategiyalarni muvofiqlashtirish va sa'y-harakatlarni muvofiqlashtirish uchun birgalikda ishlashlari kerak. Resurslardan foydalanish, xatarlarni bo'lishish va barqaror rivojlanishni ta'minlash uchun davlat-xususiy sheriklik tuzilishi mumkin.

- Monitoring va baholash: investitsiya loyihalarining samaradorligi va hududiy iqtisodiyotga ta'sirini ta'minlash uchun ularni muntazam ravishda monitoring qilish va baholash zarur. Hukumatlar investitsiyalar natijalarini kuzatish, yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar yoki muammolarni aniqlash mexanizmlarini yaratishi va imtiyozlarni maksimal darajada oshirish uchun zarur tuzatishlar kiritishi kerak.

Ushbu jihatlarga e'tibor qaratish orqali hukumatlar jozibador investitsiya muhitini yaratishi, investitsiyalardan samarali foydalanishi va o'z hududlarida barqaror iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashi mumkin.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, investitsiyalardan samarali foydalanish ko'p qirrali bo'lib, strategik rejalashtirish, infratuzilmani rivojlantirish, inson kapitaliga investitsiyalar va innovatsiyalarni o'z ichiga olgan yaxlit yondashuvni talab qiladi. Ushbu elementlar o'zaro bog'liq va iqtisodiy rivojlanish uchun qulay muhit yaratish uchun bir-birini mustahkamlaydi. Ushbu omillarning birortasini e'tiborsiz qoldirish taraqqiyotga to'sqinlik qilishi va investitsiyalarning potentsial ta'sirini cheklashi mumkin.

Xulosa va takliflar:

Investitsiyalardan maqbul foydalanishni ta'minlash va hududiy iqtisodiy rivojlanishni ta'minlash uchun siyosatchilar va manfaatdor tomonlar quyidagi takliflarni ko'rib chiqishlari kerak:

- Hududning uzoq muddatli rivojlanish maqsadlari va investitsiya ustuvorliklarini belgilaydigan keng qamrovli strategik rejani ishlab chiqish.

- Ulanishni yaxshilash, biznes operatsiyalarini osonlashtirish va investorlarni jalb qilish uchun infratuzilmani rivojlantirishga ustuvor ahamiyat berish.

- Malakali va moslashuvchan ishchi kuchini rivojlantirish uchun ta'lim va o'quv dasturlarini takomillashtirish orqali inson kapitaliga sarmoya kiriting.

- Ilmiy-tadqiqot muassasalari, sanoat va davlat tashkilotlari o'rtasidagi hamkorlik orqali innovatsiyalar va tadqiqotlarni rivojlantirish.

- Ma'lumotli tuzatishlar va yaxshilanishlarni amalga oshirish uchun investitsiyalarning ta'sirini doimiy ravishda kuzatib boring va baholang.

Ushbu takliflarni amalga oshirish orqali hududlar barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash va o'z aholisining umumiy farovonligini oshirish uchun investitsiyalar salohiyatidan foydalanishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda, investitsiyalardan samarali foydalanish hududiy iqtisodiyotni rivojlantirishning muhim tarkibiy qismidir. Ushbu maqola strategik rejalashtirish, infratuzilmani rivojlantirish, inson kapitaliga investitsiyalar va innovatsiyalarning investitsiyalar ta'sirini maksimal darajada oshirishning asosiy omillari sifatida muhimligini namoyish etdi. Kompleks yondashuvni qo'llash va tavsiya etilgan tavsiyalarni amalga oshirish orqali hududlar iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish va farovon kelajakni yaratish uchun investitsiyalardan foydalanishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Shernaev, A. A. Principles and methods of organization of the internal tax control system in joint stock company. International Journal of Economics, Business and Management Studies-ISSN, 2347-4378.

2. Shernaev, A. A. (2021). Strategik rivojlanish sharoitida mahalliy byudjetlar daromadlarini takomillashtirish yo'nalishlari. Студенческий вестник, (20-14), 74-76.

3. Шернаев, А. А. (2020). Совершенствование налогового планирования в акционерных обществах-как механизм повышения эффективности финансового менеджмента. Экономика и общество, (4), 20-28.

4. Shernaev, A. A. (2021). Sog'liqni saqlash tizimini moliyalashtirishda mahalliy byudjetlarning rolini oshirish masalalari. Интернаука, (20-7), 58-60.

5. Шернаев, А. А. (2020). Налоговое планирование в системе обеспечения финансовой безопасности в акционерных обществах. Интернаука, (12-2), 43-45.

6. Jumanazarova, Z. J., & Shernayev, A. A. (2020). Budjetdan tashqari jamg'armalar moliyaviy resurslarini shakllantirish va taqsimlash amaliyotini takomillashtirish yo'nalishlari. Студенческий вестник, (1-6), 87-89.